

men i stk. 2 er der åbnet op for transplantation af regenererende væv (væv som gendannes hos donor, f.eks. knoglemarv) fra mindreårige til søskende. Som anført ovenfor i afsnit 2 om Danmarks ratifikation kan knoglemarvstransplantation fra et barn til dets mor eller far i sjældne tilfælde være eneste livsreddende behandlingsmulighed. Sundhedsministeriet finder det derfor nødvendigt ved dansk ratifikation af konventionen at tage forbehold for så vidt angår denne bestemmelse.

Konventionen forbyder alle tilfælde af transplantation af ikke-regenererbare organer/væv (organer og væv som ikke gendannes hos donor, f.eks. nyre) fra mindreårige. Dansk praksis er i overensstemmelse hermed.

Kravet om myndighedsgodkendelse i art. 20, stk. 2, nr. 4, antages i Danmark for opfyldt, såfremt lovgivningens regler efterleves, jf. særligt lov nr. 402 af 13. juni 1990 om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. Der kan endvidere henvises til Sundhedsstyrelsens generelle tilsyn med sundhedsfaglig virksomhed.

Kapitel 7

Forbud mod økonomisk gevinst og bortskaffelse af dele af menneskekroppen

Art. 21 bestemmer, at den menneskelige krop og dens bestanddele ikke som sådan må give anledning til økonomisk gevinst.

I henhold til denne artikel må organer og væv, herunder blod, ikke købes og sælges eller give anledning til økonomisk gevinst for den person, som organerne eller vævet er taget fra, eller for tredjemand, uanset om det drejer sig om en enkeltperson eller en institution som f.eks. et hospital. Imidlertid kan rent tekniske foranstaltninger (prøveudtagelse, tests, pasteurisering, fraktionering, rensning, opbevaring, dyrkning, transport osv.), som udføres på grundlag af sådanne organer eller væv, lovligt give anledning til et rimeligt vederlag.

Artiklen forbyder ikke salg af et lægeligt produkt, der indeholder menneskeligt væv, som har været igennem en produktionsproces, når blot ikke vævet som sådant sælges. Desuden forhindrer denne artikel ikke en person, fra hvem et organ eller væv er taget, i at modtage erstatning, der ikke må være vederlag, men som kan være en rimelig kompensation til den pågældende person for udgifter eller tab af indtægt (f.eks. som følge af hospitalsindlæggelse). Produkter som f.eks. hår og negle, der er afstødt væv, er ikke omfattet af bestemmelsen.

For dansk rets vedkommende er princippet i art. 21

indeholdt i § 20, stk. 3, i lov nr. 402 af 13. juni 1990 om ligsyn, obduktion og transplantation m.v.

Art. 22 omhandler et særligt aspekt af grundsætningen om informeret samtykke. Bestemmelsen kræver, at der skal gives samtykke til, at en bortfjernet del fra menneskekroppen (f.eks. knogler, hud, organer) opbevares og anvendes til andet formål end det formål, der lå bag fjernelsen. Ifølge den uddybende rapport er formålet med reglen især at give patienter mulighed for at værne om oplysninger, der kan udledes af kropsdele, der er fjernet ved kirurgiske indgreb.

Kapitel 8

Krænkelse af konventionens bestemmelser

Art. 23-25 indeholder regler om parternes forpligtelse til at yde passende juridisk beskyttelse i tilfælde af krænkelse af konventionens bestemmelser. Reglerne er sikret opfyldt i Danmark ved bl.a. patientforsikringsordningen (lovbekendtgørelse nr. 228 af 24. marts 1997), der omfatter behandling og forsøg, samt de forskellige klageordninger, først og fremmest Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

Kapitel 9

Forbindelse mellem nærværende konvention og andre bestemmelser

Art. 26 indeholder en generel klausul om, at der ud fra visse hensyn, der må anses for påkrævet i et demokratisk samfund, kan gøres undtagelser fra konventionens materielle beskyttelsesregler. I henhold til art. 27 kan parterne indføre regler, der yder større beskyttelse end krævet efter konventionen. Konventionsteksten fastlægger med andre ord fælles standarder, som staterne skal opfylde, men samtidig har staterne lov til at yde større beskyttelse af det enkelte menneske og af menneskerettigheder i forbindelse med anvendelse af biologi og lægevidenskab.

Kapitel 10

Offentlig debat

Art. 28 opfordrer parterne til igennem offentlig debat at skabe større bevidsthed om de rettigheder, der er indeholdt i konventionen.

Kapitel 11

Fortolkning og opfølgning af konventionen

Art. 29 giver adgang for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol til på anmodning at afgive vej-